

українського законодавства повинна охопити усі сфери правового регулювання суспільних відносин, таких як : приватне, соціальне, митне, трудове, фінансове, охорону праці, життя та здоров'я, навколишнього середовища і т.д.

Крім вище зазначених проблемних питань проходження інтеграційних процесів України до ЄС слід виділити низку наступних:

1. політичні недоліки. Під ними слід розуміти погіршення відносин із країнами СНД, залежність політичного діалогу між Україною та ЄС, часткове втручання ЄС в політичну систему держави;

2. економічні недоліки – зростання цін відповідно до європейських, підвищений тариф на комунальні послуги, а також не вирішені проблеми із встановленням валюти.

3. соціальні недоліки – це ускладнення візового режиму із східними сусідами, зародження еміграційних рухів в Україні громадянами ЄС.

З юридичної точки зору можна критикувати і знаходити безліч недоліків, але вступ до ЄС має і досить багато позитивних аспектів для України. На наш погляд, у кожному нормативно-правовому акті є свої переваги і недоліки. Тому, вступ України до ЄС не є виключенням.

Членство у ЄС є стратегічним орієнтиром українських прагнень доперетворення і ключовою метою, заради якої проводяться реформи. На противагу недолікам можна виокремити такі переваги:

1. політичні переваги: налагодження політичного діалогу між Україною та ЄС, імплементація українського законодавства згідно законодавства ЄС;

2. економічні переваги: входження на внутрішній ринок України європейських інвесторів, вирішення питання захисту малого та середнього бізнесу в нашій державі, яке надзвичайно актуальне в нашому суспільстві на сьогодні, зріст експорту вітчизняних товарів до держав-учасниць, що у свою чергу підвищить конкурентоспроможність українських підприємств та виробників;

3. соціальні переваги: зростання заробітних плат, надання українському населенню європейського соціального захисту, реформування освіти, тощо.

Отже, Україна знаходиться на шляху євроінтеграційних процесів та реформ. Для успішного проходження цих процесів є всі необхідні умови, проте все залежить від швидкого політичного реагування української влади та усвідомлення суспільства, що Україна – частина ЄС. Громадяни повинні підтримувати політичний курс держави, таким чином пришвидшити проходження інтеграційних процесів України до ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вірбулевська О.В., Мовчан І.В. Інтеграція України до ЄС: проблеми та перспективи подальшої співпраці. Кременчуцький ДПУ ім. М. В. Острогадського. – 2008. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008dec/2_virbulev.php

2. Панкова А. Ю., Вайновська Г. С. Актуальні питання щодо інтеграції України до ЄС. Запорізький НТУ. – 2016. № 115. УДК 334.012.82(477). – 40 с.

3. Левицька В. В., Смагло О. В. Інтеграція України до ЄС: проблеми та перспективи. Вінницький ТЕІ Київського ТЕУ. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2015_10_30_kampodilsk/sekcija_section_3_2015_10_30/integracija_ukrajini_do_es_problemi_ta_perspektivi/104-1-0-1577

Л. Мартиник

Науковий керівник – к.ю.н., доц. О.Б. Ковальчук

ВИБОРЧІ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

В умовах демократії виборча система виконує особливі системні функції: стабілізація політичної системи, збереження і підтримка демократичних цінностей у суспільстві. Проте, станом на сьогодні в Україні існує проблема функціонування виборчих систем, що залишається найбільш змінюваним аспектом виборчого законодавства. Це зумовлено недосконалістю законодавчої бази.

Питання поняття та особливостей виборчих систем в Україні висвітлено в працях таких вчених: Ю. Ключковського, О. Лавриновича, М. Мельника, О. Нельги, В. Погорілка, С. Рябової, М. Ставнійчук та ін.

На думку Н. С. Рибак, виборча система – це сукупність конституційно-правових норм, які визначають основи формування органів державної влади та органів місцевого самоврядування шляхом проведення виборів до цих органів [1, с. 25–26].

Виділяють три основні різновиди виборчих систем – мажоритарну, пропорційну і змішану.

Зарубіжний досвід вказує на розповсюдження при проведенні локальних виборів пропорційної виборчої системи. За даною системою обираються ради у Королівстві Нідерланди, ради комуни та ради амтів (округів) у Королівстві Данія, у Швейцарії, в Іспанії.

Чинна пропорційна система в Україні, що базується на моделі так званих закритих списків, провокує державно-політичні конфлікти. Ця виборча система фактично унеможливорює оновлення політичних елітних груп і деформує етичні норми політичної діяльності [2]. Мажоритарна виборча система – це голосування за кандидата по виборчому округу і визнання його обраним на основі одержаної ним більшості голосів виборців. Її перевагами є наближеність обраних депутатів до своїх виборців. В Україні мажоритарна виборча система має місце на виборах Президента України, депутатів до сільських, селищних рад, сільських, селищних та міських голів.

У деяких країнах вважають, що оптимальною є змішана виборча система, яка поєднує переваги мажоритарної та пропорційної систем. Спостерігається їх поєднання з висуненням списків кандидатів у парламент за регіональними списками, таким чином забезпечується посилення впливу регіональних еліт та їхнього представництва у національному парламенті (Німеччина, Угорщина) [3].

Змішана виборча система закріплена в Законі України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 року [4].

За час становлення різні види виборчих систем в Україні мали низку проблем, тому виникла необхідність їх реформування.

Спроба модифікувати виборчу систему відображена в проекті Виборчого кодексу України 2010 року [5]. Йшлося про запровадження відкритих списків із збереженням ідеї пропорційного представництва та запровадження можливості голосування за конкретного кандидата.

Після подій 2013-2014 років з'явилася необхідність модифікації парламентської виборчої системи, що втілено в законопроекті № 4010а від 4 червня 2014 року [6]. Рекомендується повернення до пропорційної парламентської виборчої системи із встановленим виборчим бар'єром у 3 %. Тут присутня нетипова система формування виборчих списків за результатами голосування: поряд із загальнодержавним виборчим округом повинні створюватися регіональні округи, голосування в яких буде враховуватися при розподілі мандатів.

Законопроект Виборчого кодексу України в вересні 2018 року пройшов етап другого читання, та все ж не був прийнятий. Тому, 16 жовтня 2018 року під будівлею Верховної Ради України громадяни вимагали, аби парламентарії все ж прийняли Виборчий кодекс України, адже процес триває вже понад 4 роки. Це говорить про те, що народ України розуміє проблематику виборчого процесу в державі.

На нашу думку, найбільш виправданою та вдалою для виборів парламентаріїв в Україні була б пропорційна виборча система з відкритими списками та встановленим виборчим бар'єром хоча б у 5 %.

Отож, аби вдосконалити виборчу систему та виборчий процес загалом, нововведення необхідно закріпити на конституційному рівні, шляхом внесення змін до Конституції України та кодифікувати загальне законодавство про вибори в єдиний Виборчий кодекс України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рибак Н. С. Конституційно-правові засади виборчої системи України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право». Київ, 2013. 214 с.
2. Вавельський О. Л. Суперечності політико-управлінських відносин в Україні: проблеми і шляхи розв'язання. Державне управління: теорія та практика: електронне наукове фахове видання. 2008. Вип. 2. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej8/>.
3. Фетеску І. А. Адміністративні механізми державного управління електоральним процесом в Україні. Теоретичні та прикладні питання державотворення: зб. наук. праць ОРІДУ. 2007. Вип. 1. URL: <http://www.library.oridu.odessa.ua/library>.
4. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17.11.2011 р. № 4061-VI. Дата оновлення: 28.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>.

5. *Проект Виборчого кодексу України від 23.03.2010 р. № 4234-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4234-1&skl=7.*

6. *Проект Виборчого кодексу України від 04.06.2014 р. № 4010 а. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=51202.*

А. Редько

Науковий керівник – к.ю.н. доц. О.Б. Ковальчук

ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Проблеми гендерної рівності в Україні, попри високий рівень уваги до них як правозахисних організацій, так і держави, залишаються все ще не врегульованими. Актуальність захисту прав жінок полягає в тому, що по-перше, незважаючи на регламентацію таких прав, вони не реалізуються повною мірою ані в Україні, ані в інших державах, а по-друге, в зв'язку з розвитком суспільних відносин роль жінки стає більш значущою, проте і надалі жінки залишаються вразливою категорією суспільства. Також варто звернути увагу на грубі факти порушення прав жінок, як наприклад, торгівля жінками, порушення рівноправності між жінками і чоловіками у сфері праці, високий рівень домашнього насильства.

Серед багатьох міжнародних актів, дія яких спрямована на захист прав людини, в тому числі і захист прав жінок, особливе місце займає Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року, ратифікована Україною в 1981 році, яка визначає поняття «дискримінація щодо жінок» та перелік заходів, які необхідно вжити державам-учасницям для усунення дискримінації [1].

В Україні законодавчою основою, що забезпечує захист прав жінок є Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», метою якого є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України [2].

Важливим є також Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», який визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства [3].

Ще одним позитивним моментом є схвалення Кабінетом Міністрів України Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період 2023 року, який передбачає належне виявлення та реагування, надання якісної та своєчасної допомоги постраждалим від насильства, а також формування нульової толерантності до насильства у населення, запобігання насильству [4]. Схвалення цієї Концепції є кроком до імплементації вищезгаданого Закону.

Актуальність захисту прав жінок підкреслюється проведенням парламентських слухань у Верховній Раді України 10.10.2018 р. на тему «Запобігання та протидія дискримінації жінок з вразливих соціальних груп», на яких Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Л. Денісова зазначила, що найбільше страждають жінки з числа внутрішньо переміщених осіб, жінки з інвалідністю, сільські жінки, особливо похилого віку, та представниці ромської національної меншини [5].

Ще одним кроком щодо забезпечення прав жінок в Україні є підписання 12 жовтня 2018 року Президентом України Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях».

На нашу думку, способами захисту прав жінок є насамперед інформування жінок про їх права та способи їх захисту, усунення дискримінаційних положень законодавства, забезпечення більшого відсотку представництва жінок в різних сферах суспільного життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Конвенція від 18.12.1979 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.*